

VÝKONNOSTNÉ ZMLUVY SAV 2024–2026

Stratégia organizácie SAV

Geografický ústav SAV, v. v. i.

Základné informácie o v. v. i.

Názov

Geografický ústav SAV, v. v. i.

Štatutárny zástupca

Mgr. Daniel Michniak, PhD.

Adresa

Štefánikova 49, 814 73 Bratislava

Kontaktné údaje

Tel. 02/ 57 510 187

Webová stránka

<https://geography.sav.sk/>

Dátum

25. 6. 2025

STRATÉGIA Geografického ústavu SAV, v. v. i.

Hlavné smerovanie v. v. i. GgÚ SAV, v. v. i., realizuje základný výskum priestorovej štruktúry a vývoja prírodných a sociálno-ekonomických systémov a ich vzájomných väzieb na rôznych priestorových úrovniach od globálnej cez európsku, národnú, regionálnu až po lokálnu úroveň so špeciálnym zreteľom na územie Slovenska. Svojou činnosťou prispieva k zvyšovaniu úrovne poznania a vzdelanosti a k využitiu výsledkov vedeckého geografického výskumu v praxi.

Stručná analýza súčasného stavu

K silným stránkam GgÚ patria predpoklady geografie pre integrovaný výskum (rozvoj kontaktov s rôznymi vedeckými inštitúciami na Slovensku a v zahraničí); schopnosť reagovať na aktuálne, geograficky relevantné problémy spoločnosti; do značnej miery realizovaná generačná výmena, pričom vedenie ústavu (riaditeľ, zástupca, vedecký tajomník, predseda VR, vedúci oddelení) sú zástupcami mladšej a strednej generácie vedeckých pracovníkov; rastúci podiel žien medzi vedeckými pracovníkmi – nárast z 4 v roku 2017 na 9 v roku 2024 a participácia žien vo vedení ústavu; rastúci počet kvalitných publikácií (CCC, WOS a SCOPUS) – nárast z 21,67 publikácií ročne v období 2016–2021 na 29 publikácií ročne v období 2022–2024; stabilne vysoký počet ohlasov evidovaných v databázach WOS a SCOPUS (cca 630 citácií ročne v období 2016–2024); rastúce prostriedky na výskum z domácich zdrojov (nárast z 98,9 tis. ročne v období 2016–2021 na 285,2 tis. ročne v období 2022–2024); aktivita vedeckých pracovníkov v oblasti predkladania projektov (v období 2019–2024 podaných priemerne 21 návrhov projektov ročne); realizované investície do výskumnej infraštruktúry ústavu z prostriedkov projektov ako aj vlastných prostriedkov ústavu; využívanie moderných výskumných metód (veľké dáta, AI); skúsenosti s účasťou na práci v medzinárodných organizáciách (IGU, IAG, ICA); aktívna spolupráca s vysokými školami. K slabým stránkam GgÚ patria deficit vedeckých pracovníkov vo veku 50 – 60 rokov; nedostatočne rozvinutá spolupráca s renomovanými zahraničnými pracoviskami; nízky objem financií z medzinárodných projektov; absencia veľkých medzinárodných projektov, obmedzené možnosti dodatočného finančného ohodnotenia zamestnancov, absencia projektového oddelenia a pomerne malý počet PhD študentov (2 ročne).

Hlavné ciele do konca roku 2029 a kľúčové aktivity na ich naplnenie

V zmysle Strategického plánu Geografického ústavu SAV, v. v. i. sú ciele do roku 2029 nasledovné: V oblasti **(1) Ľudské zdroje** sa chceme aktívne podieľať na postupnej implementácii zásad HRS4R vychádzajúcej z Európskej charty výskumných pracovníkov; vytvárať podmienky pre zvýšenie počtu žien medzi vedeckými pracovníkmi prostredníctvom flexibilnejšej úpravy pracovného vzťahu pre osoby na materskej (rodičovskej) dovolenke resp. osoby vracajúce sa z rodičovskej dovolenky (napr. kratší pracovný úväzok, vykonávanie časti práce z domu); vytvárať podmienky pre zlepšenie vekovej štruktúry vedeckých pracovníkov, napr. zamestnaním postdoktorandov a aplikovaním systému podpory mladých vedeckých pracovníkov; vytvárať podmienky pre zamestnávanie pracovníkov zo zahraničia a vytvárať lepšie pracovné prostredie pre všetkých pracovníkov a doktorandov.

V oblasti **(2) Výskumné priority** je cieľom pokračovať v realizácii výskumu v rámci troch výskumných klastrov ktorými sú 1. Riečna krajina: kľúčové faktory, vývoj a prírodné hrozby; 2. Krajina a jej dynamika v kontexte geoinformatiky; 3. Regióny, lokality a komunity v priestorovo-časovom pohybe; podporovať interdisciplinárny výskum pomocou vytvárania flexibilných výskumných tímov prepájajúcich rôzne subdisciplíny geografie s cieľom produkovať komplexné analýzy a postupne implementovať politiku otvorenej vedy v SAV. Chceme sa pripraviť na zmeny v postavení vedy a výskumu súvisiace s intenzívnym využívaním digitálnych technológií a otvorenosťou vedeckých informácií, ktorých množstvo exponenciálne narastá. Koordinujeme otvorené konzorcium v rámci OpenLabs, ktoré je spoločnou platformou v rámci environmentálneho výskumu v SAV.

V oblasti **(3) Projektová činnosť a mimorozpočtové zdroje** je cieľom navyšovať mimorozpočtové zdroje finančných prostriedkov a vytvoriť tak ekonomické predpoklady na realizáciu stratégie. Pripravou návrhov projektov sa chceme každoročne uchádzať o možnosť pridelenia finančných prostriedkov z grantov APVV alebo iných vhodných schém (okrem VEGA), Výkonnostné zmluvy SAV 2024–2026, Stratégia v. v. i. 4 ktoré by mali zlepšiť finančnú situáciu. Každoročne sa chceme zapájať do výziev na podporu aplikovaného výskumu ako aj rozvíjať spoluprácu medzi pracovníkmi jednotlivých oddelení ako aj spoluprácu s inými organizáciami SAV a mimo SAV. Cieľom je tiež

zlepšovať výskumnú infraštruktúru (prístrojové a softvérové vybavenie) pracoviska na základe stanovených priorít. Dlhodobým cieľom je zapojenie sa do veľkých medzinárodných projektov, k čomu by prispelo vytvorenie platformy a technickej podpory pre podávanie projektov v rámci veľkých medzinárodných výziev.

V oblasti **(4) Medzinárodná spolupráca** je cieľom rozvíjať medzinárodné kontakty a spoluprácu na úrovni jednotlivých pracovníkov ako aj celého pracoviska, zapájať sa do aktivít medzinárodných vedeckých organizácií (napr. IGU, ICA, IGU, EGU, EUGEO), podporovať zahraničné pobyty vedeckých pracovníkov (najmä postdoktorandov) a doktorandov, využívať pobyty v zahraničí a účasť na medzinárodných vedeckých podujatiach pre rozvoj spolupráce so zahraničnými pracoviskami, výsledky získané v rámci projektov riešených so zahraničnými partnermi publikovať v impaktovaných časopisoch alebo knižných publikáciách vydaných v renomovaných vydavateľstvách a spolupracovať s členmi medzinárodného poradného výboru pri zlepšovaní činnosti ústavu.

V oblasti **(5) Publikačná činnosť** je cieľom udržať počet publikácií vo vedeckých monografiách a v časopisoch evidovaných v databázach CCC, WOS a SCOPUS (na jedného pracovníka) navýšiť počet publikácií v najvýznamnejších časopisoch (1. decil WOS alebo Nórsky zoznam – 2. úroveň), finančne odmeňovať pracovníkov za vybrané publikácie (na základe smernice o odmeňovaní pracovníkov), dodržiavať kritériá minimálnej publikačnej činnosti pre vedeckých pracovníkov a aktívne oslovať zahraničných partnerov na spoluprácu pri príprave spoločných publikácií.

V oblasti **(6) Doktorandské štúdium a pedagogická činnosť** je cieľom poskytovať kvalitné doktorandské štúdium v odbore vedy o Zemi, pričom chceme využiť výhody vlastného garanta SAV pre DŠ (od r. 2025 M. Rusnák). Okrem toho chceme každoročne prijať minimálne jedného nového doktoranda, aktívne vyhľadávať vynikajúcich študentov VŠ, zlepšovať podmienky pre domácich a zahraničných doktorandov a vyhodnocovať skúsenosti so zahraničnými doktorandmi za účelom optimalizácie ich štúdia.

V oblasti **(7) Spoločenský dosah a popularizácia výskumu** je cieľom zlepšiť spoločenský dosah a popularizáciu výskumu prostredníctvom priebežného poskytovania informácií o aktivitách ústavu referátu pre komunikáciu a médiá SAV, zverejňovaním aktuálnych informácií na webovej stránke ústavu a sociálnych sieťach, účasťou na vedecko-popularizačných podujatiach, rozvojom spoločných aktivít s inými organizáciami SAV a posilnením výskumu aktuálnych spoločenských výziev.

Dlhodobá vzia Geografický ústav SAV, v. v. i. má ambíciu posilňovať pozíciu medzinárodne akceptovanej vedeckej inštitúcie, pôsobiacej v oblasti geografického výskumu zameraného na analýzu priestorovo-časových aspektov prírodných, ekonomických, sociálno-kultúrnych a environmentálnych javov, procesov a štruktúr, pričom využíva svoj potenciál integrovaného výskumu. Zámerom ústavu je tiež zlepšiť spoluprácu aj s významnými negeografickými inštitúciami v rámci SAV, rezortného aplikovaného výskumu ako aj inštitúciami z univerzitného prostredia na Slovensku a v zahraničí a spoluprácu so súkromnou sférou.

Pokrok v vyššie uvedených siedmich oblastiach je v súlade s cieľmi rôznych strategických medzinárodných a národných dokumentov (napr. programu Horizont Európa a dokumentu „Poznatkami k prosperite: Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky“), ktoré kladú dôraz na excelentnosť vo výskume, posilňovanie ľudského potenciálu a mobility výskumných pracovníkov a podporu nadnárodného výskumu a spolupráce prispievajúcej k riešeniu spoločenských výziev.

Vedenie ústavu pravidelne dohliada na implementáciu a napĺňanie jednotlivých stratégií a cieľov uvedených v strategickom pláne resp. vo výkonnostnej zmluve so SAV. Pri snahe o zlepšenie činnosti GgÚ spolupracuje s medzinárodným poradným výborom a vedeckou radou.

Príloha: Strategický plán Geografického ústavu SAV, v. v. i. (prijatý 28.5.2025)